

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Quæ ad viam Illuminatiuam, & vnitiua[m] pertinent. cap. 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

gratia iustificante pereunt, sed remanent ad pugnam. De victoria passionum animi, bonoque illarum regimine, & totius hominis tam interioris quam exterioris mortificatione, & omnium malorum radice, qui est Amor proprius, & fomes corrupta natura.

Que ad viam illuminatiuam & unitiuam pertinent. Cap. XXI.

IN via vero illuminatiua, ad quam progredientini in via spiritali status refertur, de ipso progressu aliquando agi potest, ad quem Christiani omnes aspirare debemus. De extirpandis peccatis venialibus, quae progressui maximo impedimento sunt, deque remedijs ipsorum, quae sunt praeter sacramenta, sacramentalia, & plerique actus boni. De Tepiditatis vitio, & modis illud expellendi. Ad hanc ipsam viam pertinet omnium Christianarum virtutum splendor, ut capus amplissimus, isque pulcherrimus Christianae facundiae patefiat. De pulchritudine enim Honesti in communi, & praerogatiuis hominis iusti, de natura virtutum, de actionibus earum, de gradibus, de effectibus, de signis, quae multa sunt, quae magna cum utilitate tractantur. Deinde ad singulas descendendo, diuinus ille ternarius, Fides, Spes, Charitas, quam graues, & insignes, quam dulces considerationes subministrat. Siquis fidei nostrae argumenta, quae eius credibilitatem euidentem demonstrant, recte proponat auditoribus, magna eos consolatione perfundet, quam materiam multi iam tractant, & quidem Magister Auila in libello, Audi filia, ut in omnibus, ita in hoc argumento tractando est admirabilis. optimus quoque eius discipulus Landouicus Granatensis in simbolo fidei, & ex ordine nostro Franciscus Arias in libro de Imitatione Beatae Virginis, passimq; in primo volumine de Imitatione Christi, & ante hos Marsilius Ficinus in egregio quodam opusculo. Saepè etiam opus est spei anchoram iacere, fiduciam in Deum excitare, praemia speranda proponere. Dulcissima vero est materia Charitatis in Deum, & in proximum, eoque tractanda frequentius, ac praesertim amor inter homines mutuus commendandus, qui etiam ad inimicos sese extendat. Sequitur deinde quatuor virtutum, quas vulgo Cardinales vocamus nobilissimus Chorus, quarum naturam quatenus sunt acquisita etiam ipsa explicat philosophia, & alias his respondentes superioris ordinis à Deo infundi ad actus

tinetur

libellus

Peccatum veniale.

Tepiditas

Virtutes

Fides, Spes, Charitas

libellus

ter natus

de Deo

Virtutes Cardinales

actus

- Prudentia.** actus excellentiores eliciendos optimis rationibus D. Thomas ostendit. Prudentia plures sunt actus, consilium, iudicium, preceptio. Ad hanc reducuntur, quæ de discretione spirituum, erudite plerique grauissimi Doctores scripserunt. Ad hanc, Electum Status, tum aliorum bonorum in tota vita spectat. Iustitia multiplex est, Commutatiua, Distributiua, Punitiua. Ad Iustitiam item tanquam præcipuæ partes referuntur, Religio, & cultus, qui Deo debetur, cuius actus præ cæteris est Oratio & deuotio sæpè pro concione laudanda. Pietas erga parentes, & patriam; Obediencia, quæ Prælati ac superioribus debetur. Huc consideratio de statibus referri potest, vt nimirum omnes sibi inuicem reddant quod debent, subditis Prælati, parentes filijs, viri vxoribus, vxores viris, Domini famulis, famuli dominis. quæ autem præcepta his statibus danda sint ea in tertia huius operis parte insinuabo. Temperantia consistit in Abstinentia, Sobrietate, Continentia, & Castitate tam virginum, quam viduarum, & conjugatorum, in Mansuetudine, Modestia, in externis actibus, in habitu & cultu, Humilitate, & Simplicitate. Fortitudo habet Patientiam, Magnanimitatem, & Constantiam in aduersis. Præterea cum virtutibus possunt coniungi opera Misericordiæ tam spiritalia, quam corporalia, sæpè Spiritus sancti Dona, duodecim fructus eiusdem Spiritus, octo Beatitudines, item omnes piæ, sanctæque Inspirationes, aut cogitationes, quas varijs modis Deus in mentem inijcit, quibusque hominem instruit. Itemque Consolationum & Desolationum tota ratio in hac via considerari potest, quæ est suavis materia, & planè digna, quæ à spiritali viro non ignoretur.
- Leges.** Ad eandem viam illuminatiuam pertinet omnium, legum obseruantia, inter quas Prima est lex Naturalis diuina scripta in cordibus, cuius sunt decem præcepta Decalogi, quæ sæpè populo in memoriã reuocanda sunt. Exempli gratia. In primo doceat Orator diuinus, quemadmodum sit adorandus Deus contra omnem Superstitionem ac Magiam, & simul quomodo sancti colendi, & Beata Virgo, & Sacrae Imagines. In secundo de Iure iurando disserat, de voto, & ita de alijs: Existimo autem multum conducere, si in aliquibus actionibus doceat quando committitur peccatum mortale, quando veniale, quando etiam nullum, Hoc enim in aliquibus materijs si bene, ac distinctè proponatur, mirum in modum, & doctis, & indoctis placeat, & multum iuuat ad mouendos homines, vt studiosè conseruare gratiam diuinam conentur, cuius rei nonnulli ex antiquis

quis Concionatoribus experientia duce testes esse possunt. Ali-
 qui enim homines falso putant omnia esse peccata mortalia,
 præque desperatione habenas omnes cupiditatibus remittunt.
 Secunda lex est, Euangelica, quæ maiorem perfectionem à no-
 bis exigit, quam illa vetus à Iudæis: & hoc præstat omnibus le-
 gibus, quod non solum præcipit, sed gratiam, & vires confert
 contra omne peccatum, & ad omnes virtutes, & ad hoc ipsum
 sacramenta continet, quæ non solum signa quædam sunt, qui-
 bus erudiamur; sed ipsam quoque efficiunt gratiam. Materia
 autem Sacramentorum maximè penitentia, atque Eucharistia
 debet sapissimè à Concionatore versari, ut ad horum frequen-
 tiam ac studium omnes inducat. Simul enim disciplina morû,
 & sacramentorum vsus iungi debent. Imo Dionysius Areopa-
 gita ex ritibus sacramentorum ac functionibus, triplicem via-
 rum disciplinam explicat. Quare omnem concionator moueat
 lapidem, omnem adhibeat diligentiam, ut eò perducatur audito-
 res, ut ad Sacramentum confessionis singulis hebdomadis ac-
 cedant. Continet præterea Euangelium quam plurima, quæ
 doctor Euangelicus explicare debet, Christi opera, virtutes,
 facta, miracula, parabolas, sermones, dogmata, præcepta, con-
 silia, virtutum omnium actiones, vitiorum turpitudinem, deni-
 que omnes mores, omnem Christiano viro dignam perfectio-
 nem. Quare non est sine iniuria Euangelij, cum quis fonte di-
 misso, vnde aqua limpidissima hauriri potest ad philosophiæ
 lacunas, & ad proprii ingenij commenta, idest ad cisternas dis-
 sipatas, quæ continere non valent aquas, sæpe se conuertit.
 Tertia est lex Ecclesiæ cuius sunt quinque præcepta. Quarta
 est tam canonica, quam Ciuilis, cui etiam obedientia debetur,
 dicente Paulo, potestatibus sublimioribus omnis anima subdi-
 ta sit, non enim est potestas nisi à Deo. Denique in via vnitua
 agendum de coniunctione animæ cum Deo per charitatem per-
 fectam, de consilijs Euangelicis præsertim Paupertatis, Casti-
 tatis, & Obedientiæ, de Contemplatione, & eius gradibus, de
 Mystica Theologia, de gradibus diuini amoris, de perfecta sui
 conformatione cum diuina voluntate, sed aliqua ex his non fa-
 cile omnibus vulganda, quod multi non sint capaces, ita mo-
 net Timotheum Dionysius Areopagita, ut quædam occulta in
 vulgus non propalet, ne margaritas projiciat ante porcos: intel-
 ligit Dionysius per hæc occultiora, multa, quæ altissimum
 quendam contemplationis gradum, multa quæ ad excellentem
 cum Deo, & perfectissimam vnionem pertinent, quæ mystica

Lex Euange-
lica.

Sacramenta.

1. De Hie-
rarch.
Eccl. p. 3.
cap. 6.Præcepta Ec-
clesiæ.

Rom. 13.

In via vnitua
quæ materiæ.Lib. de Ce-
lest. Hie-
rarch. c. 2.
in fine.

R Theo-

Theologia docet & hanc tanquam reconditum thesaurum Timotheo commendat, & asserit hæc ab Episcopis non plebi, sed monachis fuisse communicata. Vides ne diuinarum rerum pro quanta seges parata concionatoribus sit, & quam necessaria horum notitia populo Christiano? vt mirandum sit valde aliquos quæstionibus curiosis & inutilibus, ac vana quadam verborum eloquentia conciones suas contexere, & ornare, rebus adeo graulibus, & necessarijs ad salutem, ommissis. Vix profecto suo muneri satisfaciunt nisi locos communes, ex argumentis, quæ diximus, paratos & instructos habeant eosq; pro ratione temporum, ac personarum, sæpe, & accurate pertractent.

Finis Libri Quarti.